

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občni zbor „kat. tisk. društva“.

V torek, dne 28. julija se je sešel v čitalnici občni zbor „kat. tisk. društva“ in se je njegovih udov zbralo zopet enkrat v večjem številu. Gosp. predsednik, korar dr. Ivan Križanič otvori ob 1/2 11. uri sejo. O prvi točki dnevnega reda, o „kat. društveni tiskarni“, povzame profesor dr. Mlakar besedo in po sklepnem računu lanskega leta razpravlja o gmotnem stanju kat. tiskarne in o premoženji „kat. tisk. društva“. Gg. društveniki so iz njegovih podatkov povzeli, da stoji tiskarna na trdnih nogah, a da tudi kat. tiskovno društvo ves čas svojega obstanka ni boljše stalo, kakor danes. Na to pa predsednik priporoča občnemu zboru, naj naroči novemu društvenemu odboru, naj si toliko denarja izposodi, da bo tiskarna iz cela njegova last. Zdaj namreč tiskarna ni dejanska last tisk. društva, ampak le po imenu; lastnik tiskarne pa je „tajno društvo“, katerega je kat. tiskovno društvo tudi deležnik. To pa predsednik predlaga zbog tega, ker vé iz skušnjé, da tiskarni ni ravno na hasek, če ima več gospodarjev, enotno vodstvo bi jej pa dobro dejalo; tudi bi se potem laglje povdarjalo v tiskarni katol. stališče. Prof. dr. Mlakar mu pritrđi v obče, vendar pa zavoljo gmotnih pomislikov za zdaj ni predsednikovih misli ter predlaga, naj še ostane na dalje pri starem, dokler se društvo nima dovolj denarja za-njo, in zato tudi zbor pritrđi njegovemu predlogu.

Pri drugi točki dnevnega reda pa zbor pretresuje najpred predlog nekaterih društvenikov, ali bi ne kazalo „Slov. Gospodarja“ izdajati le trikrat na mesec, da se tako prihrani časniški kolek; za štrti tjedén bi pa odbor naj skrbel za nov list. Toda večini društvenikov se ta predlog ne zdi primeren in tudi odbor se do zdaj ni mogel odločiti za-nj. Gledé na drugi predlog pa so bili vsi društveniki enih misli, naj se namreč „Slov. Gospodar“ daje cenejšé. Da pa se to more izgoditi, ponujali so skušeni

g. prelat Kosar novemu odbóru eno in drugo misel: Naj se ponovi vabilo k pristopu v kat. tisk. društvo zlasti za to, da se zamore „Slov. Gospodar“ cenejšé izdajati; — naj nehajo vse priloge ali naj se jih sploh doda le toliko, kolikor je pri ceni 2 glđ. mogoče; — naj se priobči vsako leto obširno poročilo o stanju društva, njegovem premoženji in številu društvenikov; naj se določi število vsakoletnih odborovih sej in društveniki, ki volitev sprejmejo, naj se moralnično (z besedo) zavežejo, da bodo tudi k sejám redno prihajali; — naj se odbor zlasti posvetuje zastran prodaje po društvu založenih tiskovin in knjig; naj tiskarna, če je mogoče, nekoliko odjenja pri stroških tiska „Slov. Gospodarja“; tako bi vtegnilo tudi število naročnikov zdatno poskočiti in to bi zopet vrglo dobička, če že ne toliko v denarji, gotovo pa v duševnem in gmotnem napredku slov. ljudstva.

Na tretjem mestu je bila po dnevnem redu volitev novega odbora. Z ozirno večino glasov so bili izvoljeni p. n. gg.: kanoniki Hrg, dr. Križanič, Hribovšek, dr. Mlakar in prof. Matek, odvetnik dr. Glančnik, zdravnik dr. Ferik, vikar Borsečnik, dvorni kapelan Majcen, za namestnike pa korar J. Bohine, prof. Košan, korvikar Kavčič in Gabr. Majcen, učitelj c. kr. vadnice.

Slednjič še gosp. predsednik povzame besedo in prečita list, v katerem veleč. g. nadžupnik Konjiški, Fr. Mikuš, ki je tudi pri zborovanji, ponuja tiskarni sv. Cirila kot domačemu podjetju proti odškodnini 400 fl. tisek 12. natisa J. Rozmanovega molitvenika „Družbenih bukvic za dekleta“, ki je last križevske družbe v Konjicah. Za prijazno ponudbo je zbor izrekel preblag. gospodu dekanu zahvalo. Profesor dr. Mlakar se končno zahvaljuje g. predsedniku za lepo vodstvo zborovanja in sploh delovanje v prid društva a gg. daljnjam in bližnjim društvenikom za njih blago prisotnost. G. predsednik obljubi novim odbornikom, da jim hoče po „Slov. Gospodarji“ oznaniti, kedaj da se uredi novi odbor, in potem ob 1/2 1 uri zaključí občni zbor.

Končujoč svoje poročilo dostavimo le še to, naj novi odbor na novo vživlja delovanje „kat. tisk. društva“ ter ga obdrži v tem jako dobrem stanu, kakor si ga je doslej pridobilo. Gledé na tiskarno pa je še le vprašanje časa, kedaj da preide v polno last društva.

Naše ljudske šole.

(Govoril Fr. Robič v drž. zboru dne 2. julija.)

III. Kar pa se tiče šole same, naglašam jaz posebej to, da so nekateri učni predmeti posebno pripravni za to, da delajo na vzgojo otrok in to so veronauk, pouk v maternem jeziku in v zgodovini z domoznanstvom. Jaz sicer tukaj ne morem govoriti o vzgojeslovnih stvaréh, kaj malega pa bi vendar rad o tem izpregovoril. Strah božji, zaupanje v Boga, spoštovanje, ponižnost, ljubezen — te kreposti gotovo jačijo npravno razsodbo in čistijo mišljenje. Pouk v materinščini ima imenitno mesto v vzgojevalnem pouku. Os, okoli katere se suče to poučevanje, pa je berilo. V tem se uči otrok izpoznavati jezik svojega naroda, pridobiva si misli; jezik vzbuja v njem čustva, vzdiguje mu sočutje, ponuja mu sklepe, podaja načela, nagiba voljo na dobro. Veliko stori pri vzgojevanji tudi pouk v zgodovini in domoznanji. Le-ta pouk naj pred vsem budi ljubezen do cesarja in domovine. (Pritrjevanje na desni.) Ljubezen do domovine izvira pa iz domoljubja in domoznanje mora se torej učiti, kar je največ mogoče. Otrok mora domačo zemljo izpoznavati v vsej njeni lepoti in ceniti vse njene bogatije.

Ko že govorim o tem, spominjam se ukaza iz lanskega leta. Ukaz je splošen in izdalo ga je ministerstvo gotovo vsled kacega slučaja do predsedništva okrajnih šolskih svetov in govori o potrebi poučevanja v zgodovini na ljudskih šolah. Jaz se sicer po polnem strinjam s tem ukazom, vendar pa obžalujem, da ga je nek predsednik večih okrajnih šolskih svetov, akoravno se ukaz nikakor ne dotika ljudskih šol na Spodnjem Štajarskem, razposlal v obliki, ki more napeljati človeka na ki ve sodbe in on je tudi napeljal. (Poslanec Klu.: čujte!) Jaz bi prosil za dovoljenje, da berem uvod tega ukaza in pa nekaj stavkov necega uvodnega članka in sicer zato, da stvar pojasnim. (Poslanec dr. Beer: od koga je ukaz? Od vlade?) Od vlade je, od ministerstva. Uvod se glasi (bere): „Zapazilo se je, da se je veliko mladeničev oglasilo iz nenemških šol v c. in kr. vojaške šole pa so bili čudovito nevedni v najimenitnejših stvaréh avstro-ogerske zgodovine in najvišje vladarske hiše“.

Le-ta ukaz je prišel, kakor vidimo, v Dunajske liste in na podlagi teh se je napisal nek uvodni članek v nemem glavnem glasilu

liberalne stranke pod naslovom: „Panslavisti v Avstriji“. V njem stoji (bere): „Predsednik spodnještajarskih okrajnih šolskih svetov, c. kr. namestnijski svetovalec (Viktor baron Hein, c. kr. okrajni glavar v Mariboru. Uredn.), je moral uradno grajati v posebnem ukazu, da veliko mladeničev prihaja v c. in kr. vojaške šole, pa so čudovito nevedni v najvažnejših stvaréh avstro-ogerske države in najvišje vladarske hiše“. Slovenci pa so najbolj božani ljubčki (Glasni smeh na desni) vlade, ki drži že 11 let krmilo države v rokah. Na vse strani so narodnim željam bindišarjev stregli in pomogli so jim do uspehov, kateri so jim sedaj popolnem zmešali glave (ponovljena veselost na desni). Kaj se je doseglo? Da dečki vzrastejo iz tistih „ljudskih šol z nenemškim učnim jezikom“ brez vsega avstrijskega domoljubja (čujte, čujte! na desni.), da jim ostane zgodovina Avstrije, zgodovina vrojene avstrijske hiše čisto neznan torišče v tem, ko se ne sliši enaka tožba o „ljudskih šolah z nemškim učnim jezikom“. Ali mi se bojimo, da še ta pomanjkljivost, uradno dokazana in grajana nevednost ni nikakor dovolje označena. Ako nas vse ne moti, ne zostaja samo avstrijsko mišljenje na slovenskih šolah z njih slovenskimi učitelji in kateheti, ampak če se učenci ne učijo najimenitnejših stvari iz avstrijske zgodovine in avstrijske vladarske hiše v ljudski šoli, učijo se gotovo namesto teh stvari čisto drugih, toda o njih molči še vljudni c. kr. namestnijski svetovalec“.

Že sem rekel, da se v uvodu onega ukaza ne more misliti na ljudske šole na južnem Štajarskem in sicer že samo iz tega uzroka, ker dečki iz slovenskih ljudskih šol spodnještajarskih niso nikoli se oglasili, naj bi jih vzprejeli v c. in kr. vojaške šole (čujte, čujte! na desni), torej se tudi ni moglo na njih kaj enacega opaziti (Resnično! na desni). Čutim torej, ker so nas tako obdolžili, potrebo izpovedati po vsej resnici, da sem imel v 18. letih dovolje priložnosti, naj se prepričam, kaj da mislijo in kaki da so učitelji na spodnjem Štajarskem. Kakor povsod, imamo tudi tukaj prav dobre, dobre in manj dobre šole. Akoravno napravlja tako v celem učitelj šolo, vendar pa pride v tem veliko na vnanje okoliščine in posebej na redno obiskovanje šole. Ali eno, moja gospôda, našel sem povsodi in to je: da izpolnjujejo učitelji svojo dolžnost ter vzgajajo šolske otroke v domoljubnem smislu in vzbujajo v njih srcih ljubezen do najvišje vladarske hiše, ne samo marljivo, marveč tudi z navdušenjem in vselej. (Pritrjevanje in ploskanje na desni.)

Moja gospôda, podajmo se v duhu v tako šolo. Ravno je pevska ura; na konci te ure reče učitelj: „Sedaj pa zapojmo cesarsko pesem!“ Kakor na povelje vstanejo otroci, vsak se giblje in ziblje, vsak čuti, da pride sedaj

posebna pesem in cesarska pesem zapoje se z vsem nadvušenjem. In kakor mladina čuti in misli, tako čuti in misli tudi slovensko ljudstvo. (Resnica! na desni.) Jaz bi prosil dovoljenja, da preberem le mali odstavek iz govora našega prečastitega knezoškofa dr. Napotnika, ker so ravno v tem govoru govorili slov. ljudstvu iz srca. Rekli so (bere): Nепrestano ljubimo Boga in cerkev, nepremično stojimo za cesarja in državo. Da se trdno držimo cesarja, to je potreba našega hvaležnega srca in je poleg cerkvene zapovedi, ki pravi: Boga se boj in kralja spoštuj, tudi zahteva našega razuma. Mi vemo dobro, da je presvetla najvišja vladarska hiša edina vez, katera trdno veže dele habsburške države, toliko različne po jeziku, zgodovini in šegah; ona jim daje varstvo in jamstvo za svobodno razvijanje vseh njih posebnosti. (Dobro, dobro! na desni.)

Gospodarske stvari.

Jež in njegova korist.

Da človek rad izvé kaj novega, to je navadno, ali v tem se mu zgodi rado, da je boljje podučen o rečéh, ki se godé zunaj njegove domovine, kakor pa o tacih, ki so mu pri roki, o domačih. Blizo tako se godi tudi pri našem ježi. Kak da je jež, to sicer vsi znamo, ali da je on kmetijstvu koristna žival, to ni tako znano, najbolj zato, ker se ne piše in ne govori o njem, češ, da ga vsakdo pozna in torej ni o njem kaj reči, da bi ljudi zanimalo.

Napravimo dnes na robe, govorimo o našem domačem ježi! Jež je žival, ki po dnevu spi in počiva od truda, kajti njegovo delo se vrši v noči in v noči ti je pogumna žival, se ve, da zato, ker si išče živeža in kakor pri drugih živih stvaréh, tako je tudi pri ježi: vse njegovo delovanje suče se okoli želodca in za to, kar je treba želodcu. Ako preiskuje človek želodec ježa, kaj vse najde v njem! Hrošči, ličinke, miši, kače, gljiste, grilji, kobilice in kdo pove vso škodljivo mrčesjad, ki ga jež povžije — na korist kmetijstvu! Najde se v njem sicer tudi kak ostanek jabelka ali hruške, toda le malo in prav po redkem zavživa jež sadje, takrat, če ne najde drugih jedi, ki so mu ljubše.

Jež je ena tistih živali, ki imajo gorko kri, pa jim vendar ne škoduje strup modrasov. Zato se rad spusti z njim v boj in vsakokrat je zmaga na njegovi strani. In tu bi ti gledal, kako da mu gre v slast hrbitišče modrasovo, do gola ga obere in ne gre od njega, dokler še je kaj mesa na njem.

Okorna žival je jež po dnevu, po času se giblje in človek ga ne spravi iz mesta tako lahko. Ves drugačen pa je jež po noči. Tu so mu noge tako urne, tako brze, da dohiti miš,

ki beži pred njim in redko mu ubeži. Tudi podgane se loti in hodi prav rad na lov vodnih podgan — tistih, ki so ob rekah, ob jezovih in žlebih tako škodljive pa se množijo sila hitro, ker jim ne pride lahko katera žival razven ježa do živega.

Kje jež prebiva? Le tam, kjer ima dovolje živeža, torej na polji, kjer je miši obilo. Zatem pa v logih, na pečinah, kjer je kač, modrasov. Kjer teh ni, tam tudi ježa človek ne iztakne lahko. Ker je torej jež skoraj edini sovražnik strupenih modrasov, katerim je kos, brez škode za svoje življenje, zato bi človek mislil, da ga varuje ljudstvo in skrbi celo zato, da se pomnožuje, toda godi se mu narobe, kajti revše se preganja le prepogosto, najbolj iz nevednosti. Ako ga vlovi kak paglavec, vrže ga v vodo, češ, da naj plavlje, ali kako more to, ko nima pripravnega života za to? Drug pa drega va-nj da mu kri šine iz igljaste kože ali ga zapre na kakem kraji, kjer mora gladú poginiti.

Nikar tako! Ako najdeš, fanté, ježa, pošali se, če ti je že za to, malo z njim, potem pa ga pusti na miru, ako vam ga more biti ni treba v kuhinji, v hiši, da vam polovi ščurke, grilje in enako nesnago v njih. Ali tukaj ga nikar predolgo držati, kajti mogoče, da ne dobi dovolje hrane, ali da mu hišni zrak ne tekne in tako pogine brez koristi za te. Na prostem pa bi še lahko toliko in toliko škodljivcev pokončal.

Sejmovi. Dne 31. julija v Dolu, v Konjicah in v Marenbergu. Dne 1. avgusta v Gomilici. Dne 3. avgusta pri sv. Lenartu v slov. gor., v Mariboru in Velenji. Dne 4. avgusta v Šentilji pri Gradiči, na sv. Gorah in v Radgoni. Dne 5. avgusta v Loki, na Ptuji, v Lembergu, v Lučanah in dne 6. avgusta v Kaniži na Ptuji, pri M. Snežni in v Novi cerkvi pri Ptuji.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Po volitvah.) Dne 16. julija t. l. volili so veliki posestniki deset zastopnikov v okrajni zastop. Prišlo je 136 volilcev in vsi so volili slovenske katoliške može. Pred štirimi leti bilo je v tej skupini samo 118 glasov za narodne kandidate, prirastlo njih je tedaj 18. Več je bilo volilcev, kateri so prišli brez izkaznice (legitimacijske karte) na volišče in vsled tega niso smeli voliti. To pa pač moramo grajati. Vsak volilec mora biti 24 let star, vsak dobi izkaznico na dom, vsakemu se je posebe naznanilo, naj prinese izkaznico v dan volitve s seboj, zakaj tedaj ne pazi? Mestjani in nemčurji takrat niso prišli volit. Mi tega celo nič ne obžalujemo. Mesto ima to, česar potrebuje in še več, kar mu gre; čas je, da pusti slovenskim kmetom to, kar njim sliši!

Omeniti pa moramo čudno obnašanje kmeta Jerneja Petrovič iz Pacinja in Janeza Senekovič, vulgo Seneker s Hajdinja. Prvi sicer tudi prejšnja leta nikoli ni hotel voliti s kmeti, ker se neki ni hotel zameriti zdaj pokojnemu sorodniku J. P.; kedar je prišla volitev, šel je modri Arni na potovanje. Zadnjokrat pa se je menda hotel posebno izkazati, postavil je sam kandidate, nagovarjal je tudi druge, da bi potegnili z njim, pa nihče ni maral njegovega židovskega blaga, ostal je na cedilu in prav se mu je zgodilo. Vbogi Arni, ali ne veš, da nemški mestjani nobenega kmeta, — tudi tebe — ne marajo! Zakaj pa se hočeš po sili od tvojih sovaščanov ločiti? Ali se njih in tvojega stana sramuješ? Nimaš vzroka! Tvoji sovaščani so poštenjaki, če tudi so pohlevni Slovenci; da se svojega stana držijo, to njim dela čast. Gospodu Senekoviču s Hajdinja pa svetujemo, da nobenega slovenskega kmeta več v svojo krčmo ne spusti, ampak samo mestjane. Prepričani smo, da bode imel manje posla, kakor ga je dozdej imel. Če tako gori za Nemce in nemčurje, je najbolje, da se med nje preseli. Mi mu bodemo srečno pot želeli! Tudi bi kazalo, da ne prevzame več navažanja cest, ker se to plačuje tudi s slovenskimi groši. Iščite si za služka med tistimi, s kojimi vlečete in prepričani smo, da se Vam bode kmalu trebuh posušil! Kdor slovenskega kmeta ne mara, tistemu naj kmet ne vsiljuje denarja! Toliko ponosen mora kmet dandanes biti. Kdor ni z nami, ta je proti nam in tega se je treba povsodi in vselej izogibati! Pazljiv volilec.

Iz Zlogone pri Oplotnici. (Olepšanje cerkvenih svečanosti, kres, toča.) Naša ves leži na Pohorji in sicer blizo kraja, kjer mejijo Čadramska, Kebeljska in pa Htinjska fara, vendar spada pod Čadram; če tudi je nekoliko na bregu, leži pa na prav lepem razgledu. Dne 28. junija smo obhajali v Čadramu slovesno god našega farnega patrona sv. Janeza. Že od nekdanj je navada v naši vesi, da so o takih priložnostih domača dekleta našo vaško kapelo okinčala in opšala z raznovrstnimi cveticami in venci; letos pa smo se tudi fantje dogovorili, da postavimo na predvečer omenjene slovesnosti na našem vrhu, kjer je najlepši razgled, lep maj, kar smo tudi res storili. Dekleta so ga, kolikor mogoče, lepo okinčala z venci, mi pa smo na vrhu zasadili lepo belordečomodro slovensko zastavo. Ko je bil maj postavljen, naznanilo je sedem močnih strellov okoličanom, da je povzdignjena slovenska zastava. S tem, da smo maj postavili, hoteli smo pokazati daleč po svetu, da se posebno veselimo in po moči za olepšanje skrbimo pri cerkvenih slovesnostih. Druga znamenitost pri nas bila je ta, da smo zvečer 4. julija zažgali lep kres v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu

in Metodu, katerega lepoto smo še s strelom pomnožili. Ljudi se je bilo zbralo silno veliko število, kateri so lepoto kresov opazovali. Teh je bilo res silno mnogo videti, pač lepo znamenje vernih Slovencev! Pri takem veselju nam je naglo potekal čas, mi smo se veselili bogate žetve, ker vsaka rastlina je kaj lepo kazala, in tudi v vinogradih v Okoški gori je še bilo precej polno mladega grozdja. Ali kaj se prigodi! V nedeljo dne 5. julija bil je kaj vroč in soparen den, popoldne ob pol treh pa se pripodi velik, skoraj popolnoma temen oblak, iz katerega se vsiplje strašna reč, trda toča, debela kakor orehi pa tudi drobnejša, tako gosta, da je kmalu leži na debelo, po celem okraju. Stari ljudje pravijo, da pomnijo že večkrat, da je tudi toča pobila, ali take in toliko na kupih, pravijo, da je še nobeden ni videl. In res tukaj se ne da izreči in ne popisati strašna škoda, katero je povzročila strahovita toča. Žito se tako zastopi, da je popolnoma zdrobljeno, od koruze in fižola ostale pa so same stebela, na krompirji ni tudi peresa najti, pa tam je še razen tega tudi povodenj silno škodo napravila, ker je odnesla od osipanega krompirja večji del prsti z njiv in jo posipala po kakšnem travniku, ali pa jo je nesla po jarkih, sam Bog vedi, kam v ravnine. Tudi mlado zelje se bo težko kaj obrastlo, v vinogradih pa sploh ni mogoče, saj je videti od daleč, kakor v spomladi, kadar je okopano, tudi sadja ne bomo vživali zato, ker polno že tako prej ni bilo, sedaj pa je še tega sklatilo. Naša beseda za letos bo: Žita nič, kruha nič, sadja nič, grozda nič, vinca nič, groša nič in veselja tudi nič. Bog pomagaj! Kmetski fantje.

Iz Ormoža. (Naša posojilnica) je imela po petnajstletnem delovanju koncem leta 1890 posojenih 126.590 gld. 74 kv. in sicer na menice in na dolžna pisma; vlog pa je bilo lani 92.980 gld. 47 kr., združno premoženje je naraslo od 12.154 gld. 29 kr., na 14.856 gld. 60 kr. — Od 1. januarja do konca junija 1891 se je vložilo 18.343 gld. 67 kr., vrnilo se je od združnikov 54.098 gld. 98 kr., izplačalo se je vlog v tem polletju 17.539 gld. 81 kr., posojil pa se je združnikom dalo 60.684 gld. 45 kr. — Gotovine je posojilnica imela koncem leta 1890 5.252 gld. 27 kr., koncem junija letos pa 1183 gld. 53 kr., število združnikov se je letos na 670 pomnožilo. Pri občnem zboru, katerega se je 55 združnikov vdeležilo, je predsednik g. dr. Geršak povdarjal imeniten pomen takih zadrug vsplah, posebno pa té zadruge za celi ormoški okraj; v zadnjih letih se je tudi kmečki stan začel bolje zanimati za ta narodni zavod, ter se tudi z vlogami precej prikazuje, na dobre namene je posojilnica odločila 100 gld.

Od Malenedelje. (Raznoterosti.) Dolga zima in veliki sneg nam je ozimino, po-

sebej pa žito skoraj do cela poškodoval tako, da ga nekateri še celo za seme ne bodo imeli. Pšenica ni toliko trpela, a je tu in tam precej snetljiva. Za dolgo zimo je prišlo mokrohladno poletje ter sploh celo spremenljivo vreme tako, da ozimna dozdej ni bila godna za žetev. Spomladne setve in sadeži kažejo lepo, a sadja, posebno sliv je celo malo. Po vinogradih se je grozdja malo naleglo; a še to bode poleg neugodnega vremena, kakor je sedaj, v dobroti od lanskega gotovo dosti slabše. Daj Bog, da nas ta nada prevari! V prijaznem meseci maji obhajali smo tudi tukaj toliko priljubljene šmarnice, kjer so nam častiti g. kaplan F. Moravec prav ganljivo razlagali moč in slavo prebl. Dev. Marije. Sklep te pobožnosti bil je jako sijajen. — K temu se nam je pridružila pobožnost sv. Alojzija in z njo spomin tristoletnice njegovega življenja in delovanja. Tudi pri tej priložnosti so nam č. g. kaplan vseh 6 nedelj prav goreče in ganljivo razlagali življenje sv. Alojzija, ter ga posebno mladosti priporočili v posnemaje in izgled. Na dan pred godom sv. Alojzija so mladeniči kupili smodnika, na cerkvenem griči kresove zakurili ter s streljanjem celi okolici naznanili imeniten praznik. Drugi dan so šolski otroci imeli svoje (prvo) slovesno sv. obhajilo, in pri tem nas je njih lepo obnašanje, ter izvrstno petje skorej do solz ganilo. Zahvaljujemo se sedaj čast g. kaplanu, gg. učiteljem ter vsem, kateri so tej slavnosti kaj pripomogli s srčno željo, naj bi še vsi ti mnogo let na dušno in telesno srečo naše fare in našega slovenskega roda delovali! H koncu še bodi omenjeno, da smo na predvečer sv. Cirila Metoda 4. t. m. po vsej fari kurili kresove, tu in tam čulo se je lepo slovensko petje, topiči pa so na vse strani pokali ter naznanjali god blagovestnikov in slov. apostolov sv. Cirila in Metoda, katera zgoraj v svetih nebesih gotovo prosita za nas!

Od Kapele pri Radgoni. (Bralno društvo.) Pravila za „Bralno društvo“ pri Kapeli, katera smo 28. svečana t. l. odposlali visoki c. kr. namestniji v potrditev, se nam niso potrdila, ker so se pri stavljenju pravil v smislu točke 6. društvenih postav vpletle nekatere pomote. Popravili smo tedaj pravila v omenjeni točki ter smo jih 22. junija odposlali v novič v potrditev. Visoka c. kr. namestnija zdaj ni imela nobenega vzroka, društvo nam prepovedati, ter nam je 7. julija potrdila pravila, katera so se nam pred nekaterimi dnevi vrnila na predsednika ustanovnega odbora, g. Jakoba Bratkoviča, vrlega domoljuba, kateri je zavzet za vsako narodno stvar. Pričakujemo, da se bode ljudstvo zanimalo za društvo, ter ga podpiralo, kolikor mogoče. Imamo tudi dovolj zavednih možev, kateri so sposobni, voljeni biti v odbor in upamo, da se bode volil načelnikom

marljiv in iskren rodoljub, kateri bode deloval za razširjenje društva in s tem v korist naroda. Na svidenje pri prvem občnem zborovanju! Bog in sloga!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po delu pride plačilo in minister za državne finance, dr. Emil Steinbach je sedaj že blizo leta dni v tej svoji visoki službi, zato mu je Nj. veličanstvo svitli cesar podelil čast tajnega svetovalca, torej jako visoko odlikovanje. — Na česki deželni razstavi v Pragi je bilo že čez en milijon obiskovalcev in je bilo veliko veselje v trenutji, ko je vstopil nek Henrik Lokay čez prag razstavnega poslopja ter je s tem spolnil število enega milijona. Svitli cesar pa bojda ne pride na razstavo, neki zato ne, ker se mladočeska stranka ne obnaša po želji Nj. veličanstva. — Nekaj prenapetih nemških konservativcev ne mara kluba konservativcev v državnem zboru in radi bi, da se osnuje posebej „klub nemških konservativcev“. Kakor pa zatrjuje glasilo štajarskih konservativcev v Gradci, ne izstopijo le-ti iz kluba konservativcev, kakor obstoji doslej v državnem zboru, nekaj, kar je edino prav in modro od njih. — V Lipnici, ne daleč od slov. meje, bode v nedeljo občni zbor tamošnjega konservativnega društva in vdeležita se ga tudi deželna poslanca Karlon in Regele, oba konservativna Nemca. — Na višji gimnaziji v Celovci je bilo lani samo 65 slov. dijakov, to je po naši misli premalo število. — V jeseni gre deputacija slov. Korošcev na Dunaj k vladi, da izprosi od nje slov. ljudske šole po slov. občinah. — Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Kamniku je bila sijajna, ali iz štajarskih podružnic se jih je premalo vdeležilo. — Za deželnega poslanca Gorenjske volilne skupine na Kranjskem bode v kratkem nova volitev in se za to čast poteguje urednik G. Pirc pa župnik J. Mesar. — Deželni odbor v Gorici hoče 1500 fl. dati podpore laškemu igrališču, to pa se ve, da ni po volji slov. poslancev, ali ne zna se, če bodo mogli oni sklep odbora ovreči. — Trgovska in obrtnijska zbornica v Trstu se ne strinja z govorom drž. poslanca J. Stalitzza o Lloydju in vendar si je ona prav njega volila za zastopnika v državnem zboru. Svet po se vpraša sedaj, kaj stori na to g. drž. poslanec; pa ne, da odloži kje čast poslanca? — Na Istri so nekateri Lahi čisto divji, ker vidijo, da hrvaško ljudstvo ne mara več vleči laškega jarma ter si voli v občinske zastope le svoje, t. j. hrvaške može. — Na Hrvaškem so imeli zadnje dni hude nevihte in je okoli Siska in Oseka bila tudi toča, v Pakovci pa je vihar razdjal graščinske hleve ter je ubil 17 glav živine. —

Nekaj nemških (?) judov želi v Budimpešti nemško igrališče, toda madjarski zastop mesta se ustavlja temu in tudi ogerska vlada ne mara biti judom, vsaj v tej reči ne, za klešče. No take sila pa tudi v resnici ni za nemško igrališče, posebno še ne, če je v rokah judov. Prosili so le-ti pa celo pri svitem cesarji pomoči.

Vunanje države. Kako očetovsko skrbijo sv. oče Leon XIII. za katoliške države in izlasti za naše cesarstvo, vidi se iz tega, da so brzojavno čestitali dr. Angererju, pomožnemu škofu na Dunaji, k 50letnici mašništva in še isto nedeljo so vsprejeli v posebnem zaslišanji avstrijskega poslanika in njega rodbino. — Sedanja italijanska vlada ima trdno voljo znižati državne stroške, toda velike težave dela ji v tem vojaštvo, kajti za-nj terja še vojni minister celo 30 milj. več, kakor se je doslej zanj izdajalo. Zato se ne zna, ali še ostane minister Rudini dalje na čelu vlade, vse kaže, da je ima že do volje. — Po vseh državah se množi ljudstvo, samo na Francoskem ne ali le malo, tako je narastlo prebivalstvo v zadnjih 10 letih samo za 200.000. Kakor pri nas, tako se kaže tudi ondi, da lezejo ljudje radi s kmetov v mesta. — Princ Neapoliški, najstari sin italijanskega kralja, je sedaj v Osbornu pri angleški kraljici in pravi se, da je ondi iz političnih namenov, ali mi opomenimo, da se angleška kraljica ne vtika v politične reči, ampak prepušča jih svoji vladi t. j. ministerstvu. — Nemški cesar Viljem je padel na ladiji, na kateri se vozi, ter si je v tem koleno ranil, pa kakor se kaže, rana ni nevarna. — Nekaj francoskih ladij je priplulo do ruskega mesta Kronstadt in sam car Aleksander je mornarje pogostil ter so jim v obče velike časti izkazovali. Nekateri zato sodijo, da je rusko-francoska zveza že v resnici toliko, kolikor gotova. — V Rumunijo prihaja neki iz tujih držav ubogih ljudi v tolikem številu, da so se jih jeli domači ljudje braniti; vsled tega pa je sedaj vlada vpeljala stroge naredbe zoper priseljence. — Bolgarski knez biva sedaj na Nemškem pri Kruppu, k oži, ki ima velike tovarne za tope ali kanone. Najbrž si jih knez nekaj naroči za Bolgarijo. — Mladi srbski kralj Aleksander se je že podal na Rusko, potoma pa obiše tndi svojo mater kraljico Natalijo. — Turska vlada ima še vedno opravka z roparji, ali kakor je podoba, ne mara jih ujeti, sicer si ne more človek razložiti, zakaj da jih postaja čedalje več in so vedno drzniši. — V Arabiji, posebno v Djeppu, umrje vsak dan veliko ljudi za kolero. — V Perziji vre hudo med tamošnjimi — tobakarji, kajti društvo, ki prodaja tobak, misli mu ceno povišati. To pa tobakarjem nič kaj ne kaže. — Za spremembo se poroča iz Amerike, da so štiri republike sklenile med seboj trgovinsko zvezo;

sicer pa se rado poroča z „unkraj sveta“ le ustajah ali nesrečah na železnicah.

Za poduk in kratek čas.

Kobilice selivke na Slovenskem.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Tudi nastopno leto je ta nezgoda zadela našo domovino. Omenjeni letopisec pravi: „Leta 1478, na Malo Gospojnico, so kobilice priletele iz Ogrskega za Dravo proti Pliberku (na Korškem); naredile so mnogo škode na žitu; požrle so mlado setev popolnoma in došle do Celovca, kjer so izginile po zimi“.

O letu 1484 pa piše: „Kobilice prišle so iz zemlje; vendar niso bile tolike in takšne, kakor one; bile so črne in skoro kakor mravlje. Okolu Dravberka, Pliberka in na mnogih drugih krajih bilo jih je veliko, in kjer so letele, bilo je vse črno. Plavale so tudi čez Dravo, in kjer so prišle na žito, naredile so mnogo škode. Pri Celovcu so izginile“.

Pa tudi poznej je ta nadloga še večkrat zadela prednike naše. Leta 1542. so kobilice uničile meseca avgusta vse poljske pridelke med Ptujem in Radgono, v okolici Celjski in na Kranjskem. Leta 1782. so bile zadnjič v naših krajih in so mnogo škode napravile, zlasti po Dravskem in Murskem polji in v Slovgoricah.

Kobilica selivka je skoro toliko, kakor znana naša zelena; dolga je do $5\frac{3}{4}$ cm. Nahajata se dve vrsti; jedna je sivkasto zelene barve, druga pa rudečkaste. Samica je večja. Proti jeseni odloži na prisojnih in suhih zemljiščih 150 jajčic, ki se jih v grudicah vkup drži po 40 do 100. Ako zimski mraz ni uničil zaloge, izležejo se pomladi blede-rumenkaste živalice, ki pa temniijo in v nekoliko urah požrné. Podobne so starim, samo da so manjše in da nemale peroti. Ko so se prekožile drugič, ozelené in dobijo majhna krila. V tej dobi so posebno požrešne in škodljive. Meseca julija se navadno petič prelevijo in kobilice so povsem razvite.

Sedaj se vzdignejo in leté tako gosto, da so podobne črnim oblakom in da zatemniijo sonce. Roji so časi po več ur dolgi in do sto čevljev visoko; časi pa tudi samo 15 do 20. Tedaj se čuje šumot, ko bi prasketal ogenj, ali ko bi šla toča. Kadar se pa spuščajo na zemljo, zdi se, ko bi najgosteje snežilo.

Kamor pade tak roj, požré v jedni uri, časi tudi že v nekolikih minutah, vse zelenje, da ni poznati, kaj je ondu raslo. Kobilice jedó vse, celo trsje; najljubša so jim pa žita in trava po senožetih. Kadar ni več tega, lotijo se koruze, graha, zelja, krompirja, repe, kumar, buč

in celo vinske trte; naposled listja po grmovju in drevju; posebno jim gre v slast jesenovo.

Sum žročih kobilic je tolik, da ga primerjajo prasketajočemu ognju. Ko je vse do zadnje bilke pojedeno, vzdigne se pri lepem in toplem vremenu nekoliko kobilic in se zasučje v kolobar, potem ves roj in leti do bližnje zelenjave. Za njimi pa ostane zemljišče pusto in golo, kakor opaljeno.

Živo nam opisuje že prerok Joël to grozno nadlogo, primerjajoč kobilice s sovražno vojsko, ki opustoši vinograde, oguli drevje, da stojé njegga veje brez lubja in listja. Pusta je dežela, vkončana pšenica; preplašen je kmet in vinogradnik se joka, ker so uničeni sadeži poljski. Goveda moka, ovce beketajo, ker nimajo paše. Pred njimi je bila dežela raj, za njimi je puščava. Podobne so konjem, in dirjajo kakor jezdec in hrušč je tak, kakor bi prasketal plamen; ne tiščé se druga ob drugo; slednja ide svojo pot; silijo skozi okna, napadajo mesto, tekajo po zidu, gredó na streho; solnce in mesec otemnita in zvezde ne migljajo več.

(Dalje prih.)

Smešnica 31. Neki nekje peljajo hudo delca ali kakor se tacim pravi, ubogega grešnika na morišče, da ga povzdignejo na vešala. „Zakaj“, šepne v tem gledalec sosedu na uho, „zakaj se kje pravi temu, da je ubog grešnik?“ „Tega ne veš?“ odvrne mu on, „saj bogatih grešnikov ni navada obešati!“

Razne stvari.

(„Družba sv. Mohorja“) šteje letos 51.827 udov, torej za 3743 več, kakor lani. Lavantinska škofija daje ji letos 16.744 udov, 1251 več, kakor lansko leto in se ji je sploh pomnožilo število, najbolj pa v Ljubljanski in potem v lavantinski škofiji.

(Fotografije) našega mil. knezoškofa dobivajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in sicer v veliki obliki komad po 1 gld., v mali obliki pa po 10 kr.

(Na znanje.) Volitev za okrajni zastop na Ptuji je v skupini kmečkih občin ustavljena, ker še reklamacija zavoljo povišanja števila zastopnikov ni rešena. Za tega voljo so se volilcem odvzele izkaznice; za bodočo volitev de hile se bodo nove.

(Brzovlak v Prago.) Ker se je zadostno število udeležencev za posebni brzovlak v Prago, povodom deželne razstave in drugih slavnosti, oglasilo in vsi za 3. avgusta, zato je vlak zagotovljen, in odhaja tedaj dne 3. avgusta: iz Trsta ob 9. uri 55 min. dop., Ljubljane ob 5. uri 30 min. pop., Zagreba ob 4. uri 30 min. pop., Zidanmosta, kjer se vlaki združijo, ob 7. uri 30 min. zveč., Celja ob 7. uri 58 min.

zveč. in iz Maribora ob 10. uri 19 min. zvečer. Pride pa v Prago 4. avgusta ob 5. uri pop. Vozni listki, ki veljajo 30 dni in za vsak vlak, naj se kmalu preskrbijo, dobivajo se pri prireditelju Jos. Paulinu, mednarodna potovalna pisarna v Ljubljani, kakor tudi v Mariborn pri g. M. Berdajsu, trgovcu, v Celji pa pri g. Drag. Hribarju, trgovcu.

(Slov. uradovanje) je vpeljal g. Val. Založnik, župan v Skomrah na Pohorji, v občinski pisarni, to pa za tega voljo, ker se je prepričal, da je v nemškem pismu, katero je podpisal, večkrat čisto kaj druga stalo, kakor je on mislil, da bi bilo.

(Za dijaško kuhinjo) Ptujsko nabralo se je ob godovanji preč. g. župnika Hajdinjskega 30 gld. Slava rodoljubni naši duhovščini! Bog plati!

(Okrajni zastop) Mariborski je imel leta 1890 43.587 gld. in 2 kr. prihodkov, stroškov pa 45.288 gld. in 2¹/₂ kr., torej je napravil dolga za 1701 gld. Čudno je tudi skrbel za ceste; tiste, katerih je treba mestjanom, pa niso v tej njegovi skrbi ostale zadnje. Se ve, da ni moglo biti drugače, čemu pa bi gospôda iz Maribora sedela v okrajnem zastopu?

(Ljudska šola.) Deželni šolski svet v Gradci je odločil, da dobite ljudski šoli v Bučah in pri sv. Lenartu nad Veliko nedeljo še drugi razred t. j. po dva učitelja.

(Špičke) ima več šolarjev v Središči, doslej jih je kacih 100 zbolelo, ali umrl še ni vsled njih nobeden otrok.

(Trtno ušico) našli so v vinogradih občine Skorešnjak v Halozah. Ta nepridiprav nam torej noče prizanesti.

(Sejem.) Na sejem se je dne 22. julija k sv. Magdaleni v Mariboru prignalo 392 volov, 580 krav in 200 telet, tedaj vse govedi 1172. Prodalo se je živine veliko, največ krav in pa debelih volov.

(Ponesrečila) sta pri stavljenci nove hiše na stolnem trgu v Mariboru en delavec pa poslovodja g. Črnička, na srečo pa ne gre nobenemu za življenje.

(V okolici) Maribora postaja nevarno za premoženje, kajti v eni in isti noči vlomili so tatje v neko štacuno na tržaški cesti in pa v Radvanji pri oštirji Šprincniku in posestniku Lobniku. Kakor je podoba, bili so zločinci vsakokrat iste osebe.

(Obsodili) so pri c. kr. okrožni sodnji v Celji špeharja M. Auerja, ker je na trgu v Mariboru imel za se predobro tehtnico, na šest tednov težke ječe.

(Pet nog) ima tele, 1¹/₂ leta staro, katero je prignal nek kmet na sejem v Schremsu na Spodnjem Avstrijskem. Da mu je petá noga — peto kolo pri vozu, vidi se iz tega, da je ne rabi, da-si je gibčna, kakor ostalih čvetero.

(Umrli) je vlč. g. Jožef Altmann, zlato-
mašnik, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Stude-
nicah, pri usmiljenih bratih v Gradci, dne 28.
julija v 77. letu svoje dobe. Naj počiva v miru!

(Tujcev) je letos že veliko v Celji in je
jih tudi gori po vsej Šaleški dolini letos v več-
jem številu, kakor druga leta.

(Iz Slov. Gradca) preseli se odvetnik
dr. J. Temnikar v Kamnik na Kranjsko.

(Peronospora) kaže se letos po gorica, h
ako jih niso škropili, jako močno in neka bo-
lezen, podobna peronospori, prikazuje se tudi
na krompiriških, vsaj v okolici Mariborski. Vsled
nje se zeli posušijo in zaostane tako tudi rast
krompirja v zemlji.

(Pri vojaških vajah) na polji pri Kr-
škem je strela ubila necega vojaka, drugi pa
je v Savi utonil.

(V Breznu) pri Laškem trgu je v so-
boto 240 premogarjev ustavilo delo ter zahte-
vajo delavci, naj se od njih tirja le osem ur na
dan dela.

(Tatvina.) V noči 26. julija so vlomili
tatje v štacuno g. Fr. Čeha, trgovca v Kaniži
na Ptuji, ter so mu odnesli več obleke, raznega
trgovskega blaga in bukvice hranilnice za 950 fl.

(Častni občan.) Občina Ruše je ime-
novala grofa J. Zabeo, graščaka na Faalu ob
kor. železnici, za častnega občana.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Ivan
Kapler, kaplan v Sevnici, gre na 1. kaplanijo
v Stari trg pri Slov. Gradci in na njegovo
mesto v Sevnici pride semeniški duhovnik, č.
g. Jože Ozmeč. Semeniški duhovnik, č. g. M.
Štrkel opravlja začasno službo kaplana pri
Mali nedelji.

Loterijne številke:

Trst 25. julija 1891	45, 64, 18, 31, 80
Line " "	24, 18, 16, 38, 68

Učenec slovenskega in nemškega
jezika, se takoj sprejme v
štacuni z mešanim blagom pri trgovcu Aloj-
ziju Vršiču v Ljutomeru. 1-2

Lepo posestvo na prodaj,

obstoječe iz 3 oralov njiv, 1 $\frac{1}{2}$ oralov vinograda
in $\frac{1}{2}$ oralov sadunosnika, vse zelo rodovitno, v
I. razredu. Ograjen v sadunosniku je zidana
hiša z opeko krita, hlev, kozolec, klet in bučel-
njak, na prav prijetnem hribečku, 15 minut od
Slatine in 10 minut od farne cerkve sv. Križa.
Poslopja so vsa nova in za vsakega obrtnika,
kakor tudi za umirovljenca sposobna. Cena
nizka. Več pové gospod Jože Streiter, oštir
v Slatini.

Zbirka
Domačih zdravil,
kakor jih rabi
slovenski narod.
S poljudnim opisom
človeškega telesa.
Drugi natis.

Dobiti je v Celji pri založniku
Dragotin Hribar-ju. Cena 40 kr., s po-
što 45 kr. — Na prodaj je tudi v „Ka-
toliški bukvarni“, J. Giontini-ju in M.
Gerber-ju v Ljubljani. 3-3

— **Prekupci dobijo popust.** —

Štajerska
deželna zdravilnica
Rogatec - Slatina.

Južne železnice postaja: Poličane.
Sezona od 1. maja do 30. septembra.
Zdravitev s pitno, topliško in
studeno vodo, s sirotko itd.
Brošure in prospekte razpošilja ravnateljstvo brez-
plačno.

Tempeljska in Styrija slatina
vedno nova polnitev v zelo močne steklenice,
slavoznano glavberjevosočno zdravilo
proti boleznim prebavnih organov in
izvrstna svežilna pijača.
Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatecu in
na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z
mineralnimi vodami, v boljših specerij-
skih in droguerijskih prodajalnicah ter
v lekarnah. 4-5

Znamenit zaslužek, 14-15

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo
izurjene in zanesljive osebe (njihovo dosedanje
življenje mora biti neomadeževano), katere pri-
dejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Dosluženi
žandarji in podčastniki imajo prednost. Pisma
pod naslovom: G. S. 1891 Graz poste restante.